

FÖRLDRA-
VÄNLIGA
ARBETS-
PLATSER

Familjen i det flexibla arbetslivet

Jusek

Flexibilitet är viktigt för många kvinnors karriär

Sverige är långt ifrån jämställt. Trots stora framsteg tjänar kvinnor fortfarande mindre än män och tar större ansvar för hem och familj. Kvinnor står för störst andel stressrelaterad ohälsa, och deltidsarbete är betydligt vanligare bland mammor än bland pappor – med tydliga negativa konsekvenser för karriär, löneutveckling och framtida pension. Det ger samhällsekonomiska förluster i form av lägre produktivitet och missade talanger.

Den här rapporten visar att möjligheten att själv välja när och var man arbetar är särskilt viktig för föräldrar med barn under 15 år. Det är inte förvånande. Otaliga är de sommaravslutningar och fotbollsträningar som ska samsas med arbetslivet, för att inte tala om den dagliga hämtningen/lämningen på förskolan. Det som däremot förvånar är hur viktig flexibiliteten är. Bland kvinnor med barn svarar drygt sex av tio att de skulle tvingas gå ned i tid om de inte hade möjlighet att arbeta flexibelt. Motsvarande andel bland männen med barn är fyra av tio.

Att gå ned i arbetstid är en lagstadgad rätt för småbarnsföräldrar. Det är bra. Varje familj ska själv besluta hur man vill fördela dygnets timmar. Men att arbeta deltid kan innebära ekonomiskt bortfall som till exempel påverkar pensionen. Enligt SCB var kvinnornas pension som andel av männens 67 procent år 2014. Det behöver den som väljer deltidsarbete vara medveten om. Och därför är det också så viktigt att deltidsarbete ska ske för att föräldern önskar detta, inte för att det är det enda sättet att få vardagen att gå ihop.

KARRIÄR PÅ LIKA VILLKOR

En bärande tanke inom Jusek är att kvinnor och män ska kunna göra karriär på lika villkor. För att kunna åstadkomma detta krävs att vi belyser hur mäns och kvinnors arbetsliv och förutsättningar ser ut. Den här rapporten visar att flexibiliteten ofta gynnar kvinnors karriärmöjligheter. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att flexibiliteten också innebär risker om den inte hanteras klokt. Undersökningen visar att många upplever en för hög arbetsbelastning. För den som jobbar flexibelt är det därför viktigt att sätta gränser, både egna och i dialog med närmaste chef.

Att kunna arbeta flexibelt är inte hela lösningen på ojämställdheten. Det finns andra strukturer och uppfattningar som gör att det oftast är kvinnorna som tar störst ansvar för hem och familj. Men i en familj där båda föräldrar har möjlighet att arbeta flexibelt finns ofta en bättre förutsättning att dela på ansvaret för hem och familj. Det är därför en viktig pusselbit för att öka kvinnors karriärmöjligheter, minska stressen och få en mer jämställd pension.

Arbetsgivare som erbjuder föräldravänliga arbetsplatser har allt att vinna. Jag är övertygad om att det ger medarbetare mer kraft och tid att lägga på jobbet. Och att vara föräldravänlig handlar om fler saker än att erbjuda föräldralön och att avstå från att lägga möten efter klockan 16.00. Moderna föräldravänliga arbetsplatser erbjuder också sina medarbetare möjligheten att arbeta flexibelt.

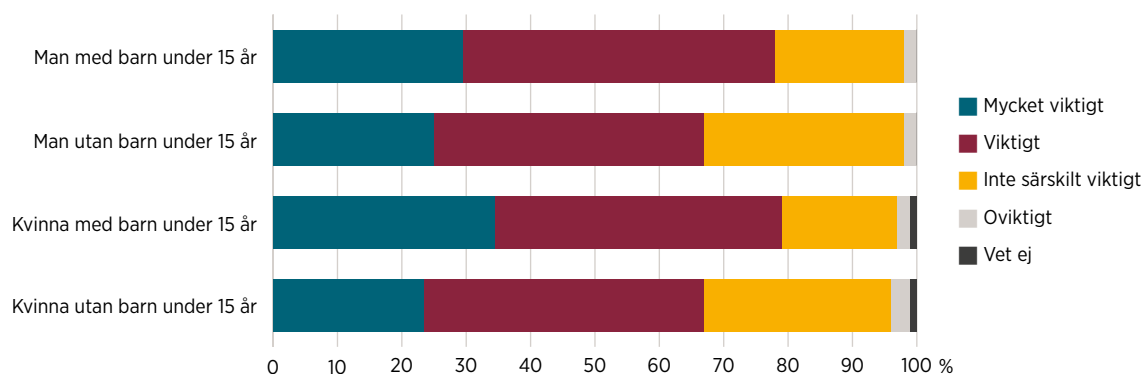
SOFIA LARSEN
ORDFÖRANDE I JUSEK

Hur viktig är flexibiliteten?

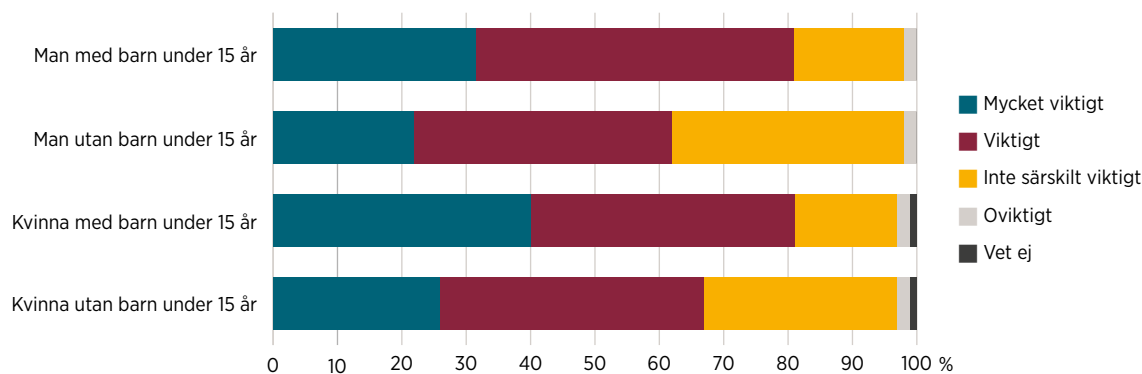
Juseks medlemmar tycker att flexibiliteten är viktig. Hela 72 procent av de tillfrågade svarar att det är mycket viktigt eller viktigt att själv kunna bestämma när man arbetar (till exempel under kvällstid på vardagar eller helger) och samma andel svarar att det är mycket viktigt eller viktigt att själv kunna bestämma varifrån arbetet ska ske (till exempel hemifrån).

För föräldrar är flexibiliteten extra viktig. Bland män med barn svarar 77 procent att det är viktigt eller mycket viktigt att arbetstiden är flexibel och 82 procent att det är viktigt eller mycket viktigt att till exempel kunna jobba hemifrån. 78 procent av kvinnorna med barn tycker att flexibiliteten i tid är viktig eller mycket viktig och 81 procent svarar att det är viktigt att själv kunna bestämma vart man arbetare.

HUR VIKTIGT ÄR DET ATT SJÄLV BESTÄMMA NÄR DU ARBETAR?

HUR VIKTIGT ÄR DET ATT SJÄLV BESTÄMMA VAR DU ARBETAR?

**VIKTIGT
ATT SJÄLV
BESTÄMMA
NÄR MAN
ARBETAR**

DEN STORA
MAJORITETEN
DELAR PÅ
ANSVARET

Ansvar för barn

På frågor om vem det är som hämtar/lämnar på förskola/skola och vabbar är det är betydligt fler kvinnor som svarar ”det är oftast jag”. Det är nästan dubbelt så vanligt att kvinnorna uppger att det oftast är de själva, 23 procent av kvinnorna med barn under 15 år, jämfört med 12 procent av männen i motsvarande situation. För män med barn under 15 år är det drygt fyra gånger vanligare att de uppger att det oftast är någon annan som hämtar, lämnar samt vabbar. Den stora majoriteten delar dock på ansvaret.

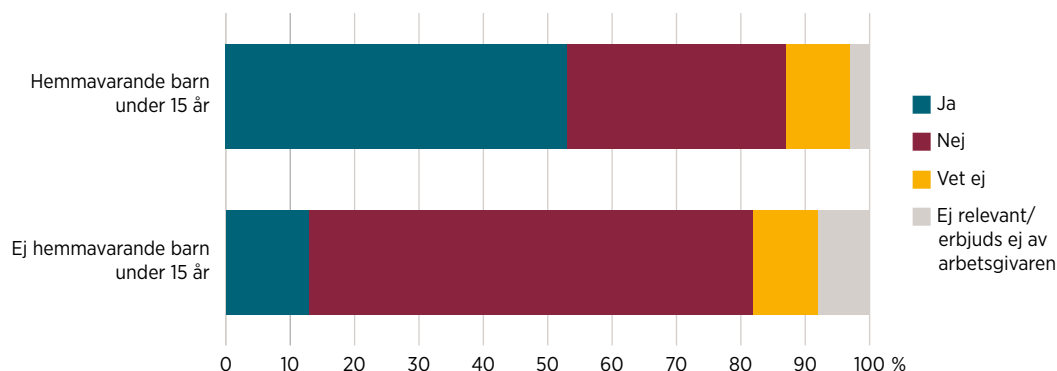
VEM ÄR DET SOM OFTAST HÄMTAR/LÄMNAR PÅ FÖRSKOLA/SKOLA OCH VABBAR DÅ BARNEN ÄR SJUKA?

	Man med barn under 15 år (168 stycken)	Kvinna med barn under 15 år (260 stycken)
Det är oftast jag	12%	23%
Det är oftast någon annan	13%	3%
Jag delar ansvaret i det närmsta lika med någon	73%	70%
Vet ej	2%	4%

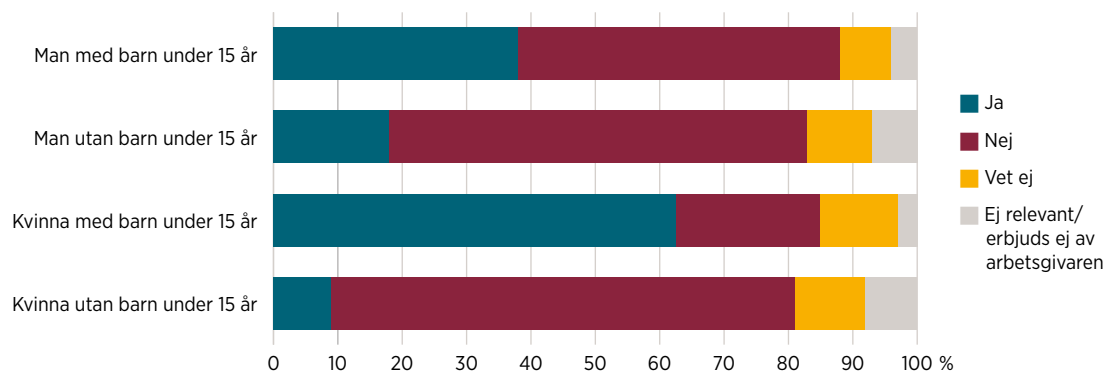
Flexibiliteten möjliggör heltidsarbete

Bland föräldrar med barn under 15 år och som i dag arbetar flexibelt svarar hela 53 procent att de skulle behöva gå ned i arbetstid om de inte kunde arbeta flexibelt. Av kvinnor med barn är det drygt 60 procent som uppger att de skulle behöva gå ned i arbetstid om de inte kunde arbeta flexibelt. Bland män med barn är motsvarande andel knappt fyra av tio. Det är tydligt att flexibiliteten används för att få vardagen att fungera.

SKULLE DU BEHÖVA GÅ NED I ARBETSTID OM DU INTE KUNDE ARBETA FLEXIBELT?

SKULLE DU BEHÖVA GÅ NED I ARBETSTID OM DU INTE KUNDE ARBETA FLEXIBELT?

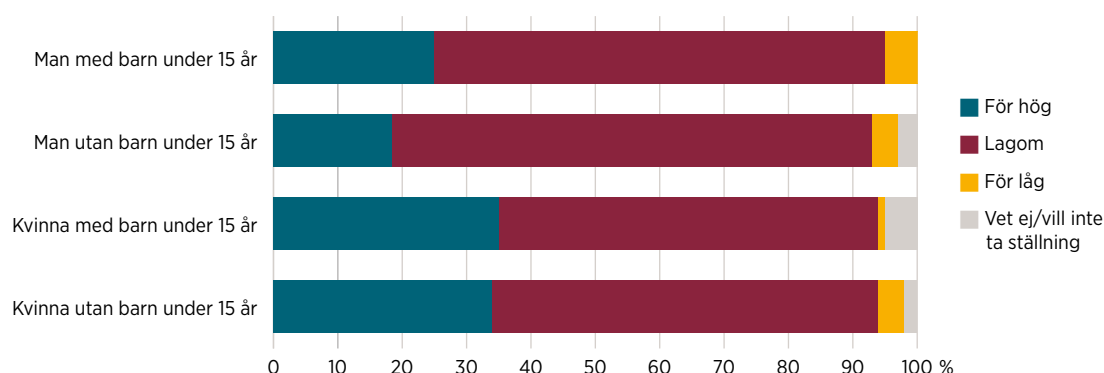
**FLEXIBILITET
GYNNAR
KVINNORS
KARRIÄR**

Kvinnor upplever högre arbetsbelastning

Kvinnor upplever i större utsträckning än män att arbetsbelastningen är för hög. Det gäller både kvinnor som har barn och kvinnor som inte har barn. Av hela gruppen kvinnor svarar 34 procent att arbetsbelastningen är för hög, jämfört med 22 procent av männen. Bland föräldrarna svarar ännu fler att arbetsbelastningen är för hög, 25 procent av papporna och 35 procent av mammorna.

Bland alla som arbetar flexibelt, både kvinnor och män, upplever 63 procent att de har en lagom arbetsbelastning och två procent svarar att arbetsbelastningen är för låg. Hela 32 procent säger att de har en för hög arbetsbelastning, jämfört med 25 procent av dem som inte jobbar flexibelt.

HUR ÄR DIN ARBETSBELASTNING?

Om undersökningen

Rapporten bygger på en undersökning som Jusek beställt av TNS-Sifo. Enkäten skickades via mejl till ett obundet slumpmässigt urval av Juseks yrkesverksamma medlemmar. Totalt inkom 1001 svar under fältperioden, 3 juli 2015 till och med 5 augusti 2015. En påminnelse skickades ut under fältperioden. Andelarna i urvalet per kön, sektor och region avspeglar andelarna i Juseks medlemskår. Resultatet har vägts i efterhand på variablerna chef/ej chef och ålder.

421 män och 607 kvinnor har intervjuats. Av dessa har 168 män och 260 kvinnor hemmavarande barn under 15 års ålder. Dessa har analyserats lite djupare i denna rapport för att undersöka samspelet mellan familj och flexibilitet.

Om populationen

	MAN		KVINNA	
	Med barn under 15 år	Utan barn under 15 år	Med barn under 15 år	Utan barn under 15 år
HUVUDSAKLIG SYSSELSÄTTNING				
Anställd inom privat företag eller ideell organisation	52%	49%	38%	41%
Anställd inom kommun eller landsting	15%	14%	16%	16%
Statligt anställd	33%	36%	46%	43%
Hur ser ditt hushåll ut idag?				
Ensamstående/Singel	7%	30%	9%	29%
Gift/Sammanboende	91%	64%	89%	63%
Särbo	1%	5%	2%	7%
Annat	—	0%	1%	1%
Vill inte svara	—	1%	—	0%
SYSSELSÄTTNINGSGRAD				
Heltid	97%	97%	85%	97%
Deltid	3%	3%	14%	3%
Annan	—	—	0%	—
Tveksam/Vet ej	—	—	—	—
INKLUSIVE DIG SJÄLV, HUR MÅNGA ANSTÄLLDA ÄR NI PÅ DIN ARBETSPLATS?				
1–10	13%	12%	6%	10%
11–49	29%	28%	25%	26%
50–99	7%	15%	14%	17%
100 eller fler	51%	44%	54%	46%
Tveksam/vet ej	0%	1%	1%	1%
HAR DU EN CHEFSBEFATTNING?				
Chef	21%	11%	13%	14%
Ej chef	77%	86%	86%	84%
Tveksam/Vet ej	2%	3%	1%	2%
VILKET AV FÖLJANDE STÄMMER BÄST ÖVERENS MED DIN ARBETSTID?				
Fast	3%	5%	5%	5%
Flextid	49%	50%	58%	57%
Förtroende	44%	44%	36%	35%
Annan	3%	1%	1%	4%
Vet ej	1%	—	—	—

Jusek är fackförbundet för jurister, ekonomer, systemvetare, personalvetare, kommunikatörer och samhällsvetare. Med nära 85 000 medlemmar är vi ett av de största förbunden för akademiker. Jusek är medlem i Saco och partipolitiskt obundet.

NYBROGATAN 30 • BOX 5167, 102 44 STOCKHOLM • 08-665 29 00 • JUSEK@JUSEK.SE • JUSEK.SE

Jusek